

Az EK–Szerződés 95. cikkének (5) bekezdése szerinti értesítés – valamely közösségi harmonizációs intézkedés rendelkezéseinél szigorúbb nemzeti intézkedések fenntartásának engedélyezése

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2009/C 139/03)

1. 2009. május 5-i levelében a Portugál Köztársaság tájékoztatta a Bizottságot azon szándékáról, hogy Madeira autonóm régiót a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k) fajtáival való termesztéstől mentes övezetnek nyilvánítja. A regionális törvényerejű rendelet tervezete eltér a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló 2001/18/EK irányelv, valamint a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló 1829/2003/EK rendelet rendelkezéseitől.

2. A 2001/18/EK irányelv az EK-Szerződés 95. cikkén alapul. Az irányelv létrehozta a GMO-k környezetbe történő – kereskedelmi vagy kísérleti célú, ideértve a termesztést – kibocsátására vonatkozó, közösségi szintű engedélyezési rendszert. Az engedélyezési eljárás minden GMO esetben külön-külön, a humán-és állategészségügyre, illetve a környezetre gyakorolt lehetséges káros hatásaira vonatkozó kockázatértékelés után zajlik le. A GMO-termék a szervezet forgalomba hozatalára adott írásos hozzájárulást követően a Közösség területén további bejelentés nélkül felhasználható, amennyiben a felhasználás meghatározott körülményeit, illetve a feltételekben szereplő környezetet, illetve földrajzi területeket pontosan betartják. A tagállamok nem tilthatják meg, nem korlátozhatják vagy nem gátolhatják meg azon GMO-k forgalomba hozatalát, amelyek az irányelv követelményeinek megfelelnek. A tagállam csak akkor korlátozhatja vagy tilthatja meg egy egyedi, már engedélyezett GMO felhasználását és/vagy árusítását, ha elégséges indokkal rendelkezik annak feltételezésére, hogy ez a GMO az emberi egészségre vagy a környezetre kockázatot jelent, és ezt a hozzájárulás megadása óta ismertté vált új tudományos információk alátámasztják.

3. A géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló 1829/2003/EK rendelet hatálya alá tartoznak a vetőmagok és a termesztési célú egyéb növényi szaporítóanyagok is („GMO, amelyet élelmiszerek/takarmányok előállításánál kiindulási anyagnak lehet felhasználni”). Az irányelvhez hasonlóan a rendelet is létrehozta a géntechnológiával módosított vetőmagok közösségi szintű engedélyezési rendszerét, amely eseti elbírálás alapján, valamint a humán-és állategészségügyre és a környezetre gyakorolt lehetséges káros hatásokra vonatkozó kockázatértékelés után történik. A tagállamok nem tilthatják meg vagy nem korlátozhatják azon GMO-k termesztését, amelyek az irányelv követelményeinek megfelelnek. A rendeletnek megfelelően a tagállam csak akkor módosíthatja vagy függesztheti fel egy GMO engedélyét, ha nyilvánvaló, hogy ez a GMO valószínűleg komoly kockázatot jelent az emberi egészségre, az állati egészségre vagy a környezetre, és ezt a hozzájárulás megadása óta ismertté vált új tudományos információk alátámasztják.

4. Portugália rendelettervezete az irányelv és a rendelet szerinti összehangolt engedélyezési eljárás megsértését jelentené azáltal, hogy az összes GMO-ra – ideértve a fent említett két jogi aktusnak megfelelően engedélyezettet is - vonatkozóan általános tilalmat vezetne be. A portugál értesítés szerint Madeira autonóm régió hatalmas növénygenetikai kincsrel rendelkezik (nemcsak a dísnövény-és erdei fajok tekintetében, hanem az agronómiai fajok változatait illetően is). Ez a genetikai gazdagság évszázadok óta létezik, és tudományos, valamint gazdasági értéke vitathatatlan. Ennek következtében katasztrofális következményekkel járhat a GMO-t tartalmazó anyagok bevezetése, annak valószínűsége miatt, hogy ezek a GMO-k megváltoztatnak bizonyos környezeti szempontokat, és beavatkozhatnak a kérdéses régió értékes genetikai örökségébe. Az értesítés a következő jellegű érveket tartalmazza:

- mezőgazdasági indokok (ideértve a mezőgazdasági területek, a határsávok, a különböző növekedési ciklusú vetésfajták, a menedékerületek közötti távolsághoz kapcsolódó indokokat);
- természeti indokok (ideértve a GMO-k invazív képességéhez, a keresztbeporzási képességükhöz, az egyéb fajokkal való párhuzamos hatásukhoz, a toxintermeléshez, a járulékos kölcsönhatáshoz, a genetikai módosításokkal összefüggő hatásokhoz és a génátvitelhez kapcsolódó indokokat).

5. A Bizottság az értesítéssel kapcsolatban az EK-Szerződés 95. cikkének (5) és (6) bekezdése szerint jár el. Az EK-Szerződés 95. cikkének (5) bekezdése előírja, hogy közösségi harmonizációs intézkedés elfogadását követően, ha egy tagállam az őt érintő, a harmonizációs intézkedés elfogadását követően felmerülő probléma alapján a környezet, illetve a munkakörnyezet védelmével kapcsolatban – új tudományos információk alapján – szükségesnek tartja szigorúbb nemzeti rendelkezések bevezetését, ezekről a rendelkezésekről és a bevezetésük indokairól értesíti a Bizottságot. A portugál rendelkezésekről szóló értesítést követően a Bizottságnak hat hónap áll rendelkezésére azok jóváhagyására vagy elutasítására. Ezen időszak alatt a Bizottság értékeli a portugál rendelkezések bevezetésének indokoltságát, miután megvizsgálta, hogy e rendelkezések nem képezik-e önkényes megkülönböztetés eszközt vagy a kereskedelem rejtett korlátozását, valamint hogy nem jelentenek-e szükségtelen és aránytalan akadályt a belső piac működésében.

6. Bármely fél, aki észrevételt szeretne tenni ezen értesítéssel kapcsolatosan, azt az észrevétel közzétételétől számított 30 napon belül küldje el a Bizottságnak. Az e határidőn túl megküldött észrevételeket a Bizottság nem veszi figyelembe.

7. A portugál értesítés további részleteiért kérjük, forduljon a kapcsolattartónkhoz:

European Commission (Európai Bizottság)

Directorate-General for the Environment (Környezetvédelmi Főigazgatóság)

DG ENV.B.3 – Biotechnology, Pesticides and Health (B.3. csoport – Biotechnológia, növényvédőszer, egészség)

Yannis Karamitsios

Tel. +32 22983089

E-mail: yannis.karamitsios@ec.europa.eu
